

NOVI DEKORATIVNI KULTIVAR BELOG BORA (*Pinus silvestris* L. "VARIEGATA")

Mihailo Tošić

D. Tucovića 41, Užice

Borovi sa zlatnožutim četinama, poznati i kao "zlatni borovi", odavno su predmet interesovanja, stručnjaka za pejzažnu arhitekturu, jer se koriste u proizvodnji ukrasnih kultivara sa atraktivnim estetskim svojstvima. Na Zlatiboru su do sada opisana dva varijeteta belog bora sa žutim četinama: *Pinus silvestris* var. *zlatiborica* Omanović, 1937. god. i *P. silvestris* var. *aurea zlatiborensis* Tošić, 1995. god. Nađeno je i jedno mlado stablo sa zelenim, žutim i panaširanim četinama, pa svojim izgledom potseća na himeru (Tošić M., 2002). Po morfo-anatomskim svojstvima četina bitno se razlikuje od tipičnog belog bora i opisanih "zlatnih borova" (Vilotić D., Tošić M. i Radošević G., 2004). Većina grana je sa zelenim četinama, ali su pojedini delovi na nekim od ovih sa sjajno žutim ili panaširanim četinama. Panaširanost je izražena time što je jedna četina u rukavcu zelena a druga žuta ili celom dužinom jedna polovina četine je zelena, a druga polovina je žuta. Korišćenjem kalem-grančica sa panaširanim četinama i kalemljenjem istih na podloge tipičnog belog bora, proizveden je dekorativni kultivar specifičnog izgleda, koji će svojom dekorativnošću i skromnim zahtevima prema ekološkim uslovima, obezbediti uspešnu primenu u pejzažnoj arhitekturi.

NEW ORNAMENTAL CULTIVAR OF SCOTS PINE (*Pinus silvestris* L. "VARIEGATA")

The pines with golden-yellow needles, known also as "golden pines", have long been the subjects of interest to experts in landscape architecture, because they are used in the production of ornamental cultivars with attractive aesthetical characteristics. Two varieties of Scots pine with yellow needles have been described on Zlatibor: *Pinus silvestris* var. *zlatiborica* Omanović, 1937 and *P. silvestris* var. *aurea zlatiborensis* Tošić, 1995. A juvenile tree was also found with green, yellow and variegated needles, so it looks like chimera (Tošić M., 2002). By the morpho-anatomical properties of the needles, it differs significantly from the typical Scots pine and from the described "golden pines" (Vilotić D., Tošić M. and Radošević G., 2004). Most of the branches have green needles, but individual parts on some of them have brilliant yellow or variegated needles. Variegation is expressed by one needle being green and the other yellow or throughout the length one half of the needle is green, and the other half is yellow. An ornamental cultivar with a specific appearance was produced by using the scions with variegated needles and by grafting them on the rootstock of the typical Scots pine. By its ornamentality and by modest demands for ecological conditions, it will be successfully applied in landscape architecture.